

Om naturen og treparten

Året 2024 har budt på travlhed i bestyrelsen - dels med sager fra kommunen og dels vore egne initiativer bl.a. vores arrangementer for borgerne og alle vores medlemmer. Det har været et år der har stået lidt i ”foreningens tegn”, da livet, for DN nationalt, har båret præg af trepartsforhandlingerne.

Forhandlinger som vi har fulgt med stor spænding - og nok også en del forundring. I de sidste faser, hvor avisoverskrifterne var blandet med billeder af døde fisk i 1000-vis der var skyllet op langs kysten af Limfjorden, dødstal fra oversvømmelser i Europa, skræmmende fremtidsscenerier om afsmeltning af polerne og kollaps af Golfstrømmen. Og – hér i den hjemlige andedam nok en rekord i iltsvind – ALT imens vores politikere diskuterede scenarie 1,2 eller 3. Om der skulle være ret til at udlede et 1000 tons kvælstof mere eller mindre. Nu ligger der en aftale om 3-parten om den trods alt mindste udledning af kvælstof til vores natur, og afgift på landbrugets CO2-udledning som blev drøftet, og det er vi naturligvis glade for, men ved også at det langt fra er nok.

Det er en aftale, som vil berøre os alle. Mens natur stadig tabes, lades der stadig hånt om den. Det sker, når landmænd får tilladelser til at sætte solceller på jord, de får betalt for at udtage til natur. Og når naturindsatsen i landbrugslandet fortsat skal foregå frivilligt, trods årtiers erfaring for, at det ikke rykker noget som helst. Så trods af de flotte skåltaler for aftalen er der plads til store forbedringer. Der er, derfor på trods tre parts aftalen, basis for at arbejde videre som forening, – det er faktisk rigtigt vigtigt! Dramaet om 3 parten er bestemt ikke slut endnu.

Vi havde jo håbet at se parterne - for alvor - rykke sammen om at redde vores natur og planeten. Vi håber stadig at Danmark ikke ”lister” over hegnet det laveste sted, da vores biodiversitet og vandmiljø er blandt Europas ringeste. Lige nu går historien om 3 parten verden rundt. Forhåbentlig ikke som en luftballon på 180 dage. Eller en ballonfærd på i dag 360 dage indtil næste valg.

Men hvad betyder det så for os her i Egedal kan I spørge? Hvordan berører det os?

Lokalt her i Egedal blev det *ikke* et år i det grønne tegn, vi havde håbet da vi i april bar vores ønsker til det grønne område til vores Socialdemokratiske Borgmester,

der kvitterede med at lægge området på køl, ved at sige at det ikke måtte koste noget. Vi må tro, at borgmesteren blot regner med, at det grønne ikke er noget, som *kommunen* skal investere i. Heller ikke på trods af stigende risici for oversvømmelser, ringere drikkevand og en stadig ringere natur også forekommer her i Egedal. For det koster noget at bevare vores natur! Men det er en omkostning, som kan tjene sig ind på den lange bane. Det er som bekendt billigere at forebygge end at helbrede. Vi havde bl.a. forslag om naturpleje og grundvandsparker og skovrejsning. Forslag, som kunne realiseres i et samarbejde med erhvervslivet og ikke mindst til gavn for borgerne i kommunen. Vi har også støttet byrådets egen beslutning om et naturcenter ved Farum Nyvang i partnerskab med os og naturstyrelsen. Vi håber det kan realiseres i en grønnere fremtid.

I en nedslående budgetproces 2024 ser vi en tydelig manifestation af manglende visioner på vores område, når man vælger at sende penge efter et naturcenter i en tennisklub i Ølstykke – langt væk fra den natura 2000 natur, der ville være et besøgscenter værdigt og helt uden borgerdialog – ikke mindst samarbejde og inddragelse af os der arbejder i og med naturen. Det er vi rigtigt kede af i bestyrelsen.

Vi må kigge fremad nu – mod KV2025 og håbe borgerne i Egedal tydeligere end ved sidste valg vælger en anden vej end den budgetforliget var. Og så må vi i mellemtiden nyde den natur vi trods alt har i Egedal og den vi besøger med jer vore medlemmer og øvrige borgere udenfor kommunens grænser. Og så må vi se hvad der kommer til at ske når 3 parten skal udmøntes. For os i Egedal vil udtagning af lavbundsjarde, grundvandsparker og omlægning af landbrugsjord til natur, såvel som sikring mod oversvømmelser nok være nærliggende. Og det vil vi arbejde for!

Aktiviteter for medlemmerne

I år blev det til dejlige ture og oplevelser inden for kommunegrænsen ved Skenkelsø, hvor der blev kigget på fugle, en svampetur i Krogenlund og en tur til Kildedal på Rolandsgården med bål og hygge. Derudover blev der arrangeret den årlige tur, til et af Fugleværnsfondens reservater, som i år foregik ved Gundsømagle Sø. I samarbejde med DN-Frederikssund fik vi arrangeret en sejltur med dampskibet *Skelskør*. Heldagsbusturen i år gik til fire vest-sjællandske naturperler – Saltbæk Vig, Eskebjerg Vesterlyng, Røsnæs og Tissø. Arrangementet var godt besøgt og jeg havde selv glæden af, at være med på

vandring i rigkær og fattigkær. Her havde vi lejlighed til, at udvide vore botaniske kompetencer, i en bedre forståelse af artsrigdommen i de våde og næringsfattige naturområder. Et par unge brødre, med stor viden og brændende passion viste mig Håret Høgeurt og Vanilje, der skal i forbindelse med svampe for at spire. Ved Vesterlyngen fik vi mulighed for at kende forskel på den sjældne soløje og ranunkel eller ”smørblomst” og jeg forelskede mig straks i hjertegræsset med de små hjerteformede frøstande der hænger i små klaser, m.m. fl. En græsart, der desværre er ved at forsvinde totalt hér i Egedal. Vores dygtige botaniker Claus Helweg Ovesen formidlede underholdende og kyndigt sin viden på turen. Det var en stor fornøjelse, som jeg på det varmeste vil anbefale flere at få.

Tak for indsatsen, for turen og oplevelsen på foreningens vegne til vores næstformand Søren og turgruppen, der stod bag.

Arbejdet med sagerne

Som sagt har bestyrelsen haft travlt. Af sager der blev løftet kan nævnes en brav indsats for at skabe politisk bevågenhed om tillæg til spildevandsplanen. En tvivlsom og yderst kritisabel omgåelse af vores og DN Ballerups indsigelser i det byplanlægningsarbejde der fandt sted i starten af året i et ”samarbejde” mellem Ballerup og Egedal om den nye Kildedal By, der trods fin og for Ballerup meget sjælden natur bliver realiseret uden ordentlig beskyttelse af hverken vandmiljø eller landmiljø.

Der presses alt for meget byggeri ind i et alt for lille område med udledning til et i forvejen overbelastet Værebros Å system. Vandet ender hos borgerne i Egedal, der må acceptere endnu større oversvømmelser, risiko for ekstra udslip af miljøfarlige stoffer og i øvrigt nok en gang teknisk fiks i håbet om at overholde diverse miljømål for åen, fremfor at give åen tilbage til det, den egentlig skal være et levested for det vild plante- og dyreliv, en å, der kan håndtere vandmasserne og en å, som vi kan glædes over.

Landskabsbyen i Ølstykke fik også et par ord med på vejen fra DN Egedal i form af et høringsvar. Der planlægges jorddeponi under påskud af miljøbeskyttelse langs Stenløse Å, fremfor at planlægge klimasikringstiltag med vandparkeringsfaciliteter og natur inden for byggefeltene. Tværtimod skubbes det ud i naturen, og skal agere som renselanlæg.

Gang på gang må vi konstatere når udviklerne slår sig løs, at vi har for få muligheder for at gøre indsigelse gældende mod indgreb i vores natur. Senest i nyt boligområde i Ølstykke havde vi ikke en tilstrækkelig stor platform at hænge vores klage op på.

Der har aldrig været så hårdt brug for DN som i disse år hvor kampen om arealerne for alvor er i gang. Der arbejdes hårdt på en strategi fra grønne sider og tænketanke. Men i øjeblikket er det et Wild West, hvor kapitalinteresse plejes fra både kommunal side og nationalt. Der er brug for os i DN til at sige fra og stop, når udviklingen går ud over vores natur og landskaber. For vi skal om nogen minde om at der også er lovmæssige krav om beskyttelse.

I året der er gået har vi deltaget i besigtigelser og svaret på et utal af mindre sager.

En af sagerne vi har arbejdet med i bestyrelsen vil jeg særligt fremhæve. Det er en sag startet af en familie, der rakte ud til os i ønsket om at forene natur og behov for at samarbejde med sin nabo om at få reduceret støj fra en vej. Her har en stor del af bestyrelsen været involveret og samarbejdet med aktive i DN og familien om et projekt om naturgenopretning. Det glæder vi os over og ser frem til at se projektet udvikle sig og naturen pible frem fra familiens i biologisk forstand "homogene" græsmark til alsidig landskab og natur med vand og hjemmehørende vilde planter og dyr.

Endelig har vi i året der er gået arbejdet ihærdigt for at bane vejen for et naturprojekt søsat for år tilbage. En sikring af arealreservationen til transportkorridoren overgår til permanent naturbeskyttelse i stedet for nok en motorvej. Projektet har vind i sejlene og vi glæder os til at se det lette. Det bliver et stort arbejde som vi ser frem til at gå i dialog med vores politikere her i kommunen om.

Og apropos beskyttelse så må vi desværre konstatere, at de fredninger, der er i kommunen, er under pres. Ikke mindst fra kommunens side, fordi den vurderer, at der godt kan dispenseres fra fredningerne.

Som den første sag i denne 3 årige periode, kunne vi ved Buresø Badested ikke længere se at området var beskyttet natur. Kommunen havde i en årrække tilsidesat fredningsbestemmelserne. En dispensationsansøgning er nu i høring.

En række andre sager i området har udløst et arbejde med Grundejerne i området, hvor det undersøges hvad naturen har af værdi for dem. Vi følger arbejdet med stor interesse, og tænker, at det måske kan danne inspiration for andre lokalsamfund til at 'sætte værdi' på deres natur, og hvordan den kan blive af endnu større værdi.

Det glæder mig at se at vi nu har fået initieret et nu meget fint samarbejde mellem grundejerforeningerne i Buresø, med henblik bl.a. på at fremme kendskabet til vores natur og fredninger i området. Det er et samarbejde vi glæder os over og som Jesper med stor kyndighed på det relationelle område nu står i spidsen for. Det gør mig tryk og optimistisk. Tak til Jesper for også at påtage sig dette frivillige arbejde. Ja, lad mig bruge det som et eksempel på, at man som frivillig i naturens tjeneste kan sætte gang i meget helt lokalt, hvor man bor og lever, og at vi fra DNs side meget gerne giver en hjælpende hånd.

Et utal af møder i Samråd, øvrige netværk, deltagelse i Folkemødet og Havets Folkemøde ved Køge Bugt, har resulteret i et godt og stærkt netværk rundt i hele landet, der også arbejder frivilligt med at redde den danske natur. Det giver inspiration til vores arbejde hér i Egedal. Vi ser frem til et fortsat godt samarbejde med vores netværk og sekretariatet, ikke mindst om en styrkelse og udvikling af vores fine gamle forening på det kommende Repræsentantskabsmøde.

Fremad – hvad ser vi ind i

Året der kommer 2025, vil til dels være præget af disse tværgående samarbejder og formodentligt det kommende kommunalvalg. Men først og fremmest håber vi at få nye aktive og borgere med ombord og arbejde for en større natur med mere biodiversitet i Egedal. Vi har nye ture og aktiviteter på tegnebrættet. En annonce: Den 26. November er der planlagt et biografarrangement, Landbrugets Natur, i samarbejde med DN-Furesø. Filmen handler om, hvordan man, i fremtidens landbrug, kan give bedre plads til naturen. Billetpris 0,0 kr.

Og her skal afslutningsvist lyde en stor opfordring til alle om at stige ombord og være med i vores lokale forening. Vi har brug for endnu flere kræfter. Opgaverne står i kø. Jeg kan nævne i flæng: styrkelse af vores medlemskommunikation, naturpleje-initiativer, kampagner og ikke mindst synlighed op til Kommunalvalget - måske et valgmode om "det grønne", er bare nogle af de ubesatte opgaver vi søger aktive til.

Så med denne opfordring og håb om en fortsat styrkelse af vores afdeling vil jeg på vegne af bestyrelsen sige tak for ordet og tak for i år.